

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ

підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми

Бакалавр
242 Туризм
Туризм

Силабус освітнього компонента «ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ» підготовки бакалавра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності 242 Туризм, за освітньо-професійною програмою Туризм.

Розробник: Лисюк Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л.В.

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри туризму та готельного господарства
протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л.В.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм Освітня програма: Туризм, перший (бакалаврський) рівень освіти	Вибірковий
150 год. 5 кредитів		Рік навчання – 3
ІНДЗ: є		Семестр – 6
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач: Лисюк Тетяна Василівна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: Доцент кафедри туризму та готельного господарства

Телефон: +38 0679592264

E-mail: tetiana.0602@gmail.com

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент «Організація транспортних послуг» забезпечує формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань з організації надання транспортних послуг.

Транспорт займає одне з важливих місць у складі туристичної індустрії. Правильність вибору виду транспорту для перевезення багато в чому визначає ефективність подорожі і досягнення мети. Всі способи пересування і методи використання транспортних засобів, придатні для формування туристичної послуги, є предметом туристичної діяльності.

2. Пререквізити і постреквізити

Пререквізити: знання з соціальних комунікацій, загальні та фахові знання.

Постреквізити: знання з організації транспортних послуг можуть бути використані для подальшого розвитку практичних навичок професійної діяльності фахівців із спеціальності 242 «Туризм», а також під час написання бакалаврських та магістерських робіт.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента є: формування у майбутніх фахівців з підприємницьким духом професійних умінь, щодо умов та принципів розробки програм транспортних подорожей; технології та організації транспортних подорожей; організації транспортних перевезень; правил виконання туристичних формальностей, використання сучасних методів надання транспортних послуг.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

- Розкриття питань транспортного обслуговування та перевезення туристів;
- обґрунтування транспортних засобів, які використовуються у туристичних подорожах;
- ознайомлення з основними правилами організації перевезень на транспорті, процесом організації транспортного обслуговування;
- визначення тенденцій розвитку, пов'язаних з впровадженням транспортних технологій;
- вивчення основних етапів розробки туристичних маршрутів з використанням транспортних засобів;
- формування бізнес-плану туристської фірми з реалізації транспортних подорожей.

Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК 21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК 23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

Результати навчання (РН):

РН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

РН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

РН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				Форма контролю/ Бали
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації	
Змістовий модуль I						
ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ						
Тема 1. Предмет та завдання освітнього компонента. Історичні аспекти розвитку транспортних подорожей	9	2		6	1	ДС / 4
Тема 2. Методика діяльності туристичних підприємств з організації транспортних послуг	8	2		6	-	ДС / 4
Тема 3. Психологічні взаємовідносини клієнта і фірми	9		2	6	1	К / 4
Тема 4. Основні підходи до забезпечення безпеки туристів при організації транспортних подорожей	10		2	8	-	ДС / 2
Тема 5. Потенційні можливості транспортних послуг в Україні	9		2	6	1	ДС / 4
Контрольна робота 1						Т / 14
Разом за змістовим модулем 1	45	4	6	32	3	32
Змістовий модуль II						
ОСНОВНІ ВИДИ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ						
Тема 1. Організація транспортних подорожей з наданням послуг залізничним транспортом	13	2	2	8	1	ДС / 4
Тема 2. Організація подорожей з використанням метро	11		2	8	1	ДС / 2
Тема 3. Організація авіа подорожей	11		2	8	1	ДС / 4
Тема 4. Значення водних маршрутів для пасажирських транспортувань і туристичних цілей	9			8	1	ДС / 2
Тема 5. Особливості організації комбінованих видів подорожей	12	2	2	8	-	К / 4

Контрольна робота 2						Т / 14
Разом за змістовим модулем 2	56	4	8	40	4	30
Змістовий модуль III. РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 1 Забезпечення сервісу та комфортності туристів на маршруті	13		2	10	1	ДС / 4
Тема 2. Принципи формування бізнес-плану туристичної організації по реалізації транспортних подорожей	12	2		10	-	ДС / 4
Тема 3. Світові досягнення використання транспорту в туризмі	11		2	8	1	ДС / 4
Тема 4. Організаційно-правові засади функціонування туристичних підприємств	13		2	10	1	ДС / 4
Контрольна робота 3						Т / 14
ІНДЗ						8
Разом за змістовим модулем 3	49	2	6	38	3	30
Всього годин	150	10	20	110	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов’язкових аудиторних занять.

Мета виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань і практичних умінь здобувачів з дисципліни «Організація транспортних послуг» шляхом вироблення вміння самостійної роботи з навчальною і фаховою науково – технічною літературою.

Самостійна робота здобувачів здійснюється у формі: підготовки до лекцій і практичних занять. Самостійну роботу здобувач може виконувати у бібліотеці, комп’ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах. Підготовка до лекцій передбачає самостійне вивчення теоретичного навчального матеріалу з кожної теми, наданого в основній та додатковій літературі, конспекті лекцій. При цьому необхідно звернути увагу на необхідність чіткого засвоєння основних термінів та визначень, розуміння їх змістової сутності, обов’язкового аналізу використання теоретичних положень для розв’язання наданих в навчальній літературі прикладів.

Підготовка до практичних занять здійснюється шляхом ознайомлення з основними теоретичними положеннями до кожного практичного заняття, нормативною документацією, методикою виконання розрахунків.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Структурно-функціональна характеристика транспорту.

2. Види транспорту і його застосування
3. Економічні показники роботи турфірми під час організації транспортних послуг.
4. Інвестиції в транспортний туризм.
5. Особливості реклами в транспортному туризмі.
6. Класифікація видів реклами в транспортному туризмі.
7. Планування рекламної діяльності туристичної фірми в транспортному туризмі.
8. Рекламна компанія в транспортному туризмі.
9. Вплив туристських ресурсів на розвиток індустрії транспортних подорожей.
10. Туристське районування з урахуванням організації транспортних послуг існуючих транспортних схем.
11. Вибір пунктів маршруту. Ієрархія пунктів маршруту. Вибір початкового і кінцевого пунктів маршруту. Розробка схеми маршруту.
12. Класифікація транспортних екскурсій.
13. Системи комп'ютерного бронювання і резервування квитків. Технологія роботи систем бронювання і резервування. Характеристика основних систем бронювання і резервування.
14. Форми взаємодії туристської фірми і авіакомпанії.
15. Угода з залізницею.
16. Правила перевезення пасажирів і багажу залізничним транспортом.
17. Документаційне забезпечення автобусних маршрутів.
18. Документація морських і річкових круїзів.
19. Собівартість туристських послуг в транспортному туризмі.
20. Бізнес-план туристської фірми в транспортному туризмі.
21. Планування повної рекламної компанії в транспортному туризмі.

Види (форми) індивідуальних науково-дослідних (ІНДЗ)

З освітнього компонента «Організація транспортних послуг» здобувачам підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузізнаць²⁴ Сфера обслуговування, спеціальності²⁴² Туризм, за освітньо-професійною програмою Туризм необхідно виконати індивідуально-дослідне завдання:

- розробити маршрут транспортної подорожі по Волинській області;
- оформити маршрутну документацію подорожі;
- підготувати доповідь з презентацією розробленої транспортної подорожі.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика щодо відвідування занять.

Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Здобувач повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі. Перескладання (дострокове складання) курсу відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки», що розміщується на сайті університету за посиланням: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>.

У конспектах самопідготовки до семінарських занять необхідно вказувати джерела отримання інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Семінарські та практичні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Неформальна освіта при викладанні дисципліни

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3.2_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є залік.

Рейтинг студента з навчальної роботи визначається відповідно до "Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки" (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за контрольні заходи змістових модулів, які проводяться у формі комп'ютерного тестування (максимум – 14 балів за кожен змістовий модуль, всього 42 бали, виконання завдань практичних робіт тем змістових модулів (максимум – 52 балів) та виконання ІНДЗ (максимум – 8 балів).

До контрольного заходу у вигляді комп'ютерного тестування допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу, в тому числі і матеріал самостійно, та частково виконали практичні роботи із даного змістового модуля. Завдання комп'ютерного опитування обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання. Тестове завдання кожного контрольного заходу складається з 14 питань. За кожен правильну відповідь студент отримує 1 бал.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного компонента (дисципліни) на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять (тощо), самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт тощо.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100 балів.

На залік виносяться типові та комплексні завдання, ситуації, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання ситуативних завдань.

На залік з освітнього компонента «Організація транспортних послуг» виносяться комплексне завдання, яке складається з теоретичних питань та ситуативного завдання. Максимальна кількість балів – 100 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Організація туризму» («Організація туристських подорожей»). – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 123 с.
2. Аппельт Г. В. Види туризму у контексті сучасних тенденцій розвитку туристичної індустрії / Г. В. Аппельт // Економічний простір. – 2020. – № 157. – С. 7-12.
3. Гуда А., Пацюк В. Аналіз напрямів використання кемпінгів у туристичній діяльності // Матеріалах VII міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю утворення Львівської академії «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України» (Кропивницький, 1-2 квітня 2021 р.). С. 91-97.
4. Матвієнко А. Т., Цись В. Г. Технологія та організація туристичної діяльності: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2015. – 120 с.
5. Пацюк В.С., Казаков В.Л. Досвід організації подорожей Україною у форматі кемпінгових турів // Туризм у XXI столітті: виклики та реагування [Матеріали міжнародної науково-практичної конференції]. К., 2020. С.103-106.
6. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №51.
7. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. // Урядовий кур'єр. – 1995. – 16 листопада.

8. Про порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): Постанова Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 11.
9. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцями туристичного супроводу: Наказ Державної туристичної адміністрації України від 24 вересня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 42.
10. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 27 грудня 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 26.
11. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу: Наказ міністерства транспорту і зв'язку України від 23 квітня 2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 63.
12. Стрижак О. О., Алдошина М. В. Проектування бізнес-процесів туристичного підприємства // Бізнес-Інформ. – 2019. – №3. – С. 170-175.

Додаткова

1. Брич В. Я. Організація туризму: підруч. / В. Я. Брич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 448 с.
2. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – Київ : Центр учб. л-ри, 2016. – 178 с.
3. Лисюк Т. В., Терещук О.С., Дмитрук О.О. Екскурсійне обслуговування у структурі туристичного продукту. *Причорноморські економічні студії*: науковий журнал. – 2018. – Вип.28 (Част.1) – С. 175-179
4. Лисюк Т.В., Павловська Т.С., Карпюк З.К. Екскурсознавство і музеєзнавство:навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 204 с.
5. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Демчук О.А. Екскурсійна діяльність у Волинській області в умовах пандемії. *Таверійський науковий вісник*. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип.7. Херсон: Видавничий дім «Гельвестика», 2021. С.73-81. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.7.9>
6. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В. Перспективи розвитку екскурсійної діяльності у зв'язку із посилення мінтеграційних процесів на українсько-польському прикордонні. *Економіка та суспільство*. 2022. №41.
7. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-1>
8. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В.Організація туристичних подорожей на ринку туристичної індустрії в умовах COVID-пандемії. *Економіка та суспільство*. 2021. № 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/viewhttps://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-27>
9. Організування туристичної діяльності: навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, А. В. Дубоделова, І. Я. Кулиняк, Х. Ю. Малкуш. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 352 с.
10. Тараненко О. О. Організація туризму (Організація туристичних подорожей): навч. завдання та метод. реком. для практ. занять і самот. роботи студентів спец. 242 «Туризм» ступеня бакалавра ПУЕТ / О. О. Тараненко. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 85 с.
11. Stryzhak O. Assessment of the relationship between the tourism sector development and other sectors of economy // *Economics of Development (Економікарозвитку)*. – 2019. – Vol. 2. – 10-18 pp.

Інтернет-ресурси

1. «Про туризм» : Закон України № 324/95-ВР від 15 вересня 1995 року (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр.
2. «Про автомобільний транспорт» Закон України № 2344-III від 05.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.

3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності: Постанова КМУ від 11 листопада 2015 р. № 991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-p.
4. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження туроператорської діяльності, що підлягає ліцензуванню, та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Міністерством економічного розвитку і торгівлі : Постанова КМУ від 16 березня 2017 р. № 153 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2017-p.
5. Про затвердження Порядку доведення до споживачів інформації про вид об'єкта туристичної інфраструктури та його категорію : Постанова КМУ від 3 липня 2013 р. № 470 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-2013-p.
6. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті : Постанова КМУ 959 від 14.09.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-96-p.
7. Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності : Наказ Державної туристичної адміністрації України, Державного комітету статистики України 12.11.2003 N 142/394 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1128-03.
8. Про затвердження порядку оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання : Наказ Державної туристичної адміністрації України 06.06.2005 № 50 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0765-05.
9. Порядок розроблення та затвердження паспорта автобусного маршруту : Наказом Міністерства транспорту та зв'язку України 07.05.2010 № 2782005 № 50 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-10#Text>
10. Офіційний сайт компанії "Амадеус Україна". – Режим доступу : <http://www.amadeus.net.ua/rus/amadeusua.htm>.
11. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/1865.htm.
12. Програма TACIS. – Режим доступу : http://www.technosoft.kiev.ua/ist/prog_tacis.html.
13. Всесвітня туристична організація. – Режим доступу : <http://www2.unwto.org/>.
14. Туристичний портал. – Режим доступу : <http://www.tour.com.ua>.
15. Офіційні сайти туристичних підприємств та авіакомпаній. Електронний курс: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1802>